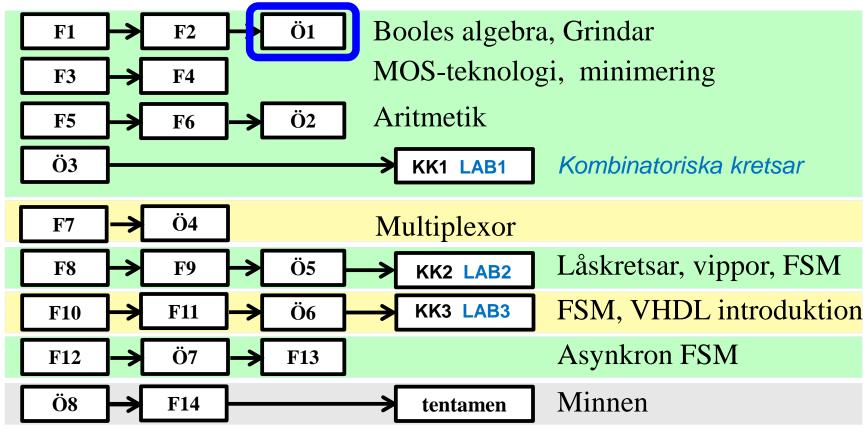
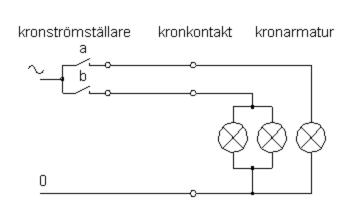
IE1204 Digital Design

Föreläsningar och övningar bygger på varandra! Ta alltid igen det Du missat! Läs på i förväg – delta i undervisningen – arbeta igenom materialet efteråt!

Kronljusströmställaren 0, 1, 2, 3

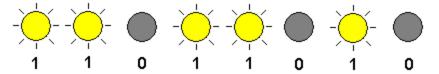

b	а	
0	0	$\bigotimes \bigotimes \bigotimes$
0	1	$\bigotimes \bigotimes \bigotimes$
1	0	$\bigotimes \bigotimes \diamondsuit$
1	1	

Styr med binärkod

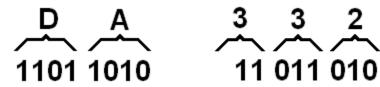
Lamptablå som visar 8-bitarstal, Byte

Bin
$$\rightarrow$$
 Dec
1 1 0 1 1 0 1 0
 2^7 2^6 2^5 2^4 2^3 2^2 2^1 2^0
128 64 32 16 8 4 2 1
128+64+0+16+8+0+2+0=218
161 160
13·16+10·1=218

Dec – Bin – Hex – Okt

Dec	Bin	Hex	Dec	Bin	Hex
0	0000	0	8	1000	8
1	0001	1	9	1001	9
2	0010	2	10	1010	A
3	0011	3	11	1011	В
4	0100	4	12	1100	С
5	0101	5	13	1101	D
6	0110	6	14	1110	E
7	0111	7	15	1111	F

11011010

$$218_{10} = 11011010_2 = DA_{16} = 332_8$$

ÖH 1.1c Decimaltal till Binärtal

$$71_{10} = ?_2$$

ÖH 1.1c Decimaltal till Binärtal

$$71_{10} = ?_2$$

$$71_{10} =$$
 $(64+7=64+4+2+1)=1000111_{2}$

ÖH 1.2a Binärtal till Decimaltal

$$101101001_2 = ?_{10}$$

ÖH 1.2a Binärtal till Decimaltal

$$101101001_2 = ?_{10}$$

$$101101001_2 =$$
 $(2^8+2^6+2^5+2^3+2^0=256+64+32+8+1)$
 $=361_{10}$

ÖH 1.3c Binärt/Oktalt/Hexadecimalt

$$100110101_2 = ?_{16} = ?_8$$

ÖH 1.3c Binärt/Oktalt/Hexadecimalt

$$100110101_2 = ?_{16} = ?_8$$

$$1\ 0011\ 0101_2 = 1\ 3\ 5_{16}$$

ÖH 1.3c Binärt/Oktalt/Hexadecimalt

$$100110101_2 = ?_{16} = ?_8$$

$$1\ 0011\ 0101_2 = 1\ 3\ 5_{16}$$

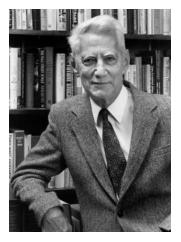
$$100\ 110\ 101_2 = 4\ 6\ 5_8$$

Booles Algebra

George Boole matematiker (1815-1864)

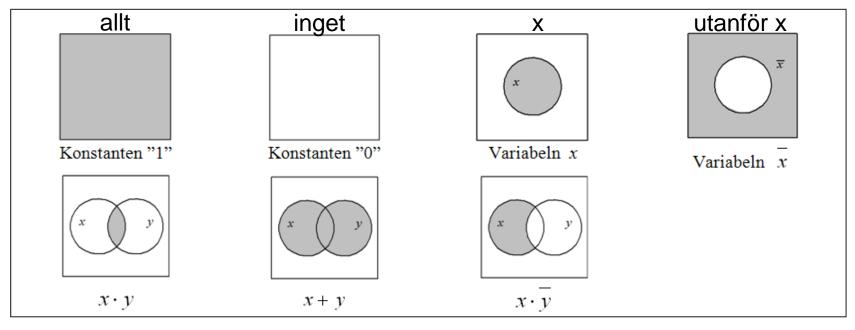
Genom att representera logiska uttryck på matematisk form, där sammanfogningsorden OR och AND motsvarade ett slags addition och multiplikation, blev det möjligt att med en algebra undersöka om komplicerade logiska utsagor och resonemang, i slutändan var sanna eller falska.

Claude Shannon matematiker/elektrotekniker (1916 –2001)

1938 "dammade" Claude Shannon av algebran och använde den till elektriska kontaktnät. Sedan dess är Booles algebra det huvudsakliga verktyget för all digital konstruktion.

Venn-diagram

x gemensamt med y x tillsammans med y x tillsammans med utanför y

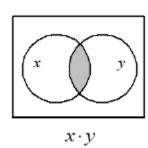
ÖH 3.2 De Morgans lag med Venndiagram

Bevisa De Morgans lag med hjälp av Venndiagram.

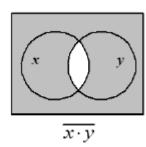
$$\overline{x \cdot y} = \overline{x} + \overline{y}$$

$$\overline{x \cdot y} = \overline{x} + \overline{y}$$

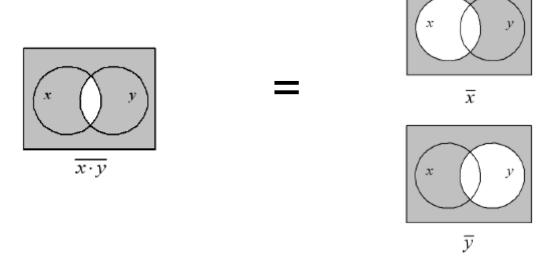
$$\overline{x \cdot y} = \overline{x} + \overline{y}$$

$$\overline{x \cdot y} = \overline{x} + \overline{y}$$

$$\overline{x \cdot y} = \overline{x} + \overline{y}$$

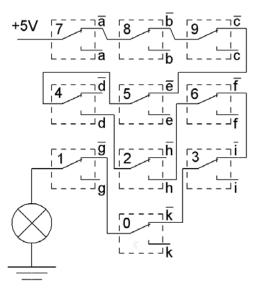
$$\overline{x \cdot y} = \overline{x} + \overline{y}$$

Bevisat!

(ÖH 5.1) Hur öppnar man kodlåset? (=minterm)

Vilka knappar ska man samtidigt trycka på för att tända lampan? (= öppna kodlåset)

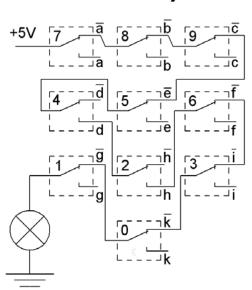

(ÖH 5.1) Hur öppnar man kodlåset? (=minterm)

123456789

Vilka knappar ska man samtidigt trycka på för att tända lampan? (= öppna kodlåset)

Svar: 4,d och 2,h men samtidigt måste man *undvika* att trycka på abcefgioch k!

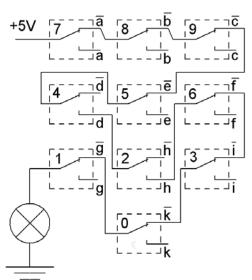

(ÖH 5.1) Hur öppnar man kodlåset? (=minterm)

123456789

Vilka knappar ska man samtidigt trycka på för att tända lampan? (= öppna kodlåset)

Svar: 4,d och 2,h men samtidigt måste man *undvika* att trycka på abcefgioch k!

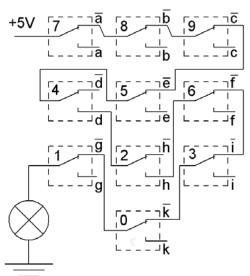

$$T = \overline{a} \cdot \overline{b} \cdot \overline{c} \cdot d \cdot \overline{e} \cdot \overline{f} \cdot \overline{g} \cdot h \cdot \overline{i} \cdot \overline{k}$$

(OH 5.1) Hur öppnar man kodlåset? (=minterm)

Vilka knappar ska man samtidigt trycka på för att tända lampan? (= öppna kodlåset)

Svar: 4, d och 2, h men samtidigt måste man *undvika* att trycka på abcefgi och k!

$$T = \overline{a} \cdot \overline{b} \cdot \overline{c} \cdot d \cdot \overline{e} \cdot \overline{f} \cdot \overline{g} \cdot h \cdot \overline{i} \cdot \overline{k}$$

En produktterm där *alla* variabler ingår kallas för en **minterm**

ÖH 3.3 Venndiagram

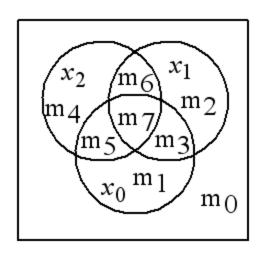
3.3

- a) Rita ett Venn-diagram för tre variabler och markera var sanningstabellens alla mintermer är placerade.
- b) Minimera funktionen med hjälp av Venn-diagram.

$$f = \overline{x_2} \, \overline{x_1} \, x_0 + \overline{x_2} \, x_1 \, x_0 + x_2 \, \overline{x_1} \, x_0 + x_2 \, x_1 \, \overline{x_0} + x_2 \, x_1 \, x_0$$

ÖH 3.3a Sanningstabell - Venndiagram

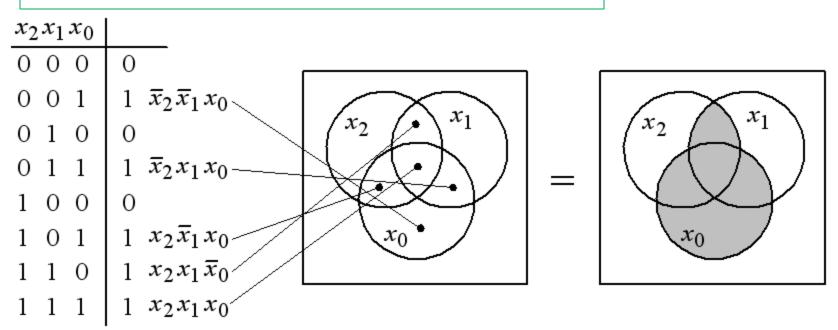
$x_2 x_1 x_0$			
0	0	0	m_0
0	0	1	m ₁
0	1	0	m_2
0	1	1	m 3
1	0	0	m_4
1	0	1	m 5
1	1	0	m_6
1	1	1	m 7

ÖH 3.3b förenklat uttryck

Ursprungligt uttryck.

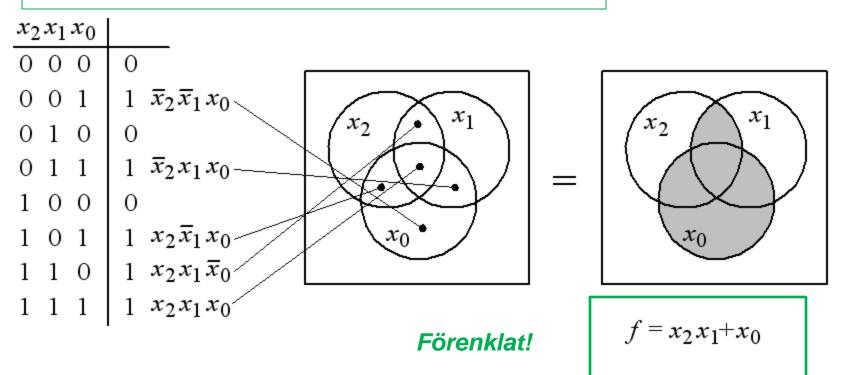
$$f = \overline{x}_{2} \, \overline{x}_{1} \, x_{0} + \overline{x}_{2} \, x_{1} \, x_{0} + x_{2} \, \overline{x}_{1} \, x_{0} + x_{2} \, x_{1} \, \overline{x}_{0} + x_{2} \, x_{1} \, x_{0}$$

ÖH 3.3b förenklat uttryck

Ursprungligt uttryck.

$$f = \overline{x}_{2} \, \overline{x}_{1} \, x_{0} + \overline{x}_{2} \, x_{1} \, x_{0} + x_{2} \, \overline{x}_{1} \, x_{0} + x_{2} \, x_{1} \, \overline{x}_{0} + x_{2} \, x_{1} \, x_{0}$$

Booles algebra räknelagar

Logisk addition "+", **OR**, och logisk multiplikation "•", **AND**, följer i stort sätt de vanliga normala algebraiska distributiva, kommutativa och associativa lagarna (med ett "udda" undantag).

Distributiva lagarna	$A \cdot (B + C) = A \cdot B + A \cdot C$ $A + (B \cdot C) = (A + B) \cdot (A + C)$ Undantaget!
Kommutativa lagarna	$A \cdot B = B \cdot A$ $A + B = B + A$
Associativa lagarna	$(A \cdot B) \cdot C = A \cdot (B \cdot C)$ (A + B) + C = A + (B + C)

Förenklingsregler och teorem

Förenklingsregler

$$A \cdot A = A$$
 $A \cdot 0 = 0$ $A + 0 = A$

$$A+A=A$$
 $A\cdot 1=A$ $A+1=1$

Några teorem

Absorbtionslagarna	$A + A \cdot B = A$ $A \cdot (A + B) = A$	
Koncensuslagen	$A \cdot B + \overline{A} \cdot C = A \cdot B + \overline{A} \cdot C + B \cdot C$	
de Morgans lagar	$\overline{(A+B)} = \overline{A} \cdot \overline{B}$ $\overline{(A \cdot B)} = \overline{A} + \overline{B}$	

ÖH 4.1(a, b, c, h) Booles algebra

4.1

Använd räknelagarna i den booleska algebran för att förenkla följande logiska uttryck:

(a)
$$f = a \cdot \overline{c} \cdot d + a \cdot d$$

(b)
$$f = a \cdot (\overline{b} + \overline{a} \cdot c + a \cdot b)$$

(c)
$$f = a + \overline{b} + \overline{a} \cdot b + \overline{c}$$

d)
$$f = (a + b \cdot \overline{c}) \cdot (\overline{a} \cdot \overline{b} + c)$$

e)
$$f = (a + \overline{b}) \cdot (\overline{a} + b) \cdot (a + b)$$

f)
$$f = \overline{a} \cdot \overline{b} \cdot c + a \cdot b \cdot c + \overline{a} \cdot b \cdot c$$

g)
$$f = \overline{a \cdot b \cdot c} + \overline{a \cdot b \cdot d} + c \cdot d$$

(h)
$$f = a + (\overline{a \cdot b})$$

i)
$$f = \overline{a} + \overline{a \cdot b} + \overline{c}$$

ÖH 4.1a

$$f = a \cdot \overline{c} \cdot d + a \cdot d = \{\text{bryt ut ad}\} = a \cdot d \cdot (\overline{c} + 1) = a \cdot d$$

ÖH 4.1b

$$f = a \cdot (\overline{b} + \overline{a} \cdot c + a \cdot b) = a \cdot \overline{b} + a \cdot \overline{a} \cdot c + a \cdot a \cdot b =$$

$$= a\overline{b} + 0 + a \cdot b = a \cdot (\overline{b} + b) = a$$

ÖH 4.1c

$$f = a + \overline{b} + \overline{a} \cdot b + \overline{c} =$$

ÖH 4.1c

$$f = a + \overline{b} + \overline{a} \cdot b + \overline{c} = a + \overline{(a + \overline{a})} \cdot \overline{b} + \overline{a} \cdot b + \overline{c} =$$

$$= a + \overline{a} \cdot \overline{b} + \overline{a} \cdot \overline{b} + \overline{a} \cdot b + \overline{c} =$$

$$= a + a \cdot \overline{b} + \overline{a} \cdot (\overline{b} + b) + \overline{c} =$$

$$= \dots \quad a + \overline{a} \dots = 1$$

ÖH 4.1h

$$f = a + (\overline{a \cdot b}) =$$

ÖH 4.1h

$$f = a + (\overline{a}) \overline{b}$$
 = $\{deMorgan\} = a + \overline{a}) \overline{b} = a + b$

ÖH 4.4 Använd De Morgans lag

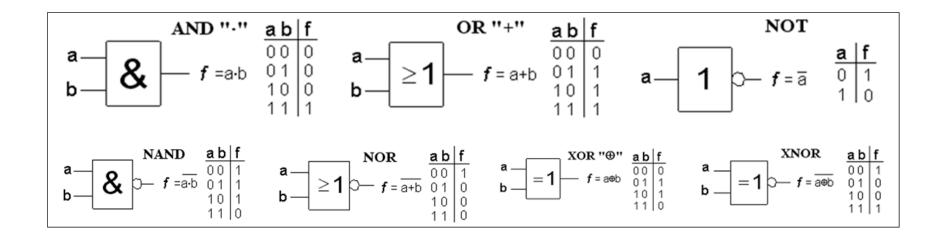
4.4

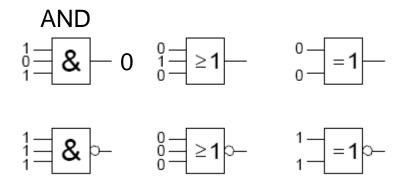
Förenkla nedanstående uttryck så långt som möjligt.

$$(a+b+c)(a+\overline{b}+\overline{c})(\overline{a}+\overline{b}\overline{c}+b\overline{c})$$

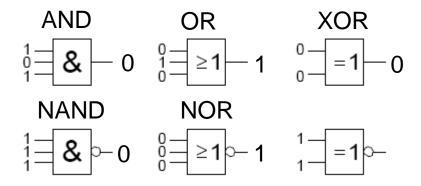
$$\overline{(a+b+c)(a+\overline{b}+\overline{c})(\overline{a}+\overline{bc}+\overline{bc})} = \overline{(a+b+c)(a+\overline{b}+\overline{c})(\overline{a}+\overline{b}+\overline{c}+\overline{bc})} = \overline{(a+b+c)(a+\overline{b}+\overline{c})(\overline{a}+\overline{b}+\overline{c})} = \overline{(a+b+c)(a+\overline{b}+\overline{c})(\overline{a}+\overline{b}+\overline{c})} = \overline{(a+b+c)(a+\overline{b}+\overline{c})(\overline{a}+\overline{b}+\overline{c})} = \overline{(a+b+c)(a+\overline{b}+\overline{c})(\overline{a}+\overline{b}+\overline{c})} = \overline{abc} + \overline{abc} = \overline{abc} + \overline{abc} + \overline{abc} + \overline{abc} = \overline{abc} + \overline{abc} + \overline{abc} + \overline{abc} = \overline{abc} + \overline{abc} = \overline{abc} + \overline{abc} + \overline{abc} = \overline{$$

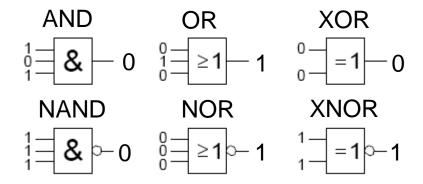
Logikgrindar

AND OR
$$\frac{1}{0} = \frac{1}{4} = \frac{1}{4}$$

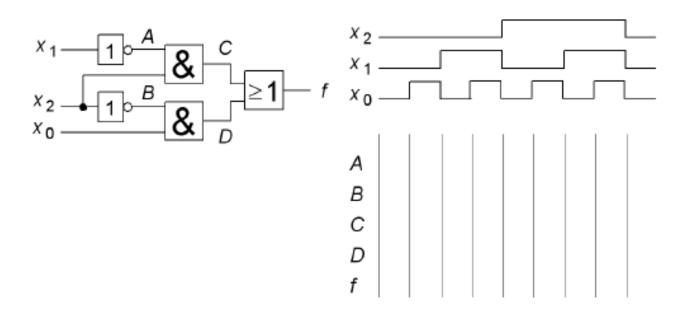

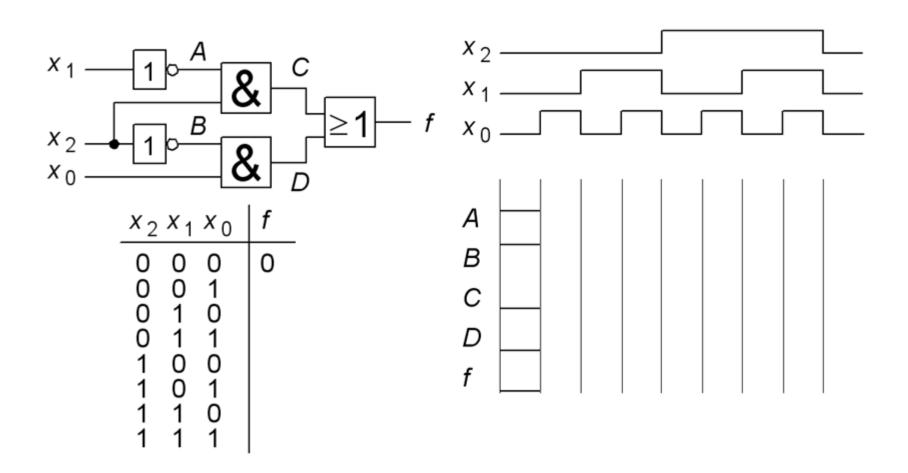

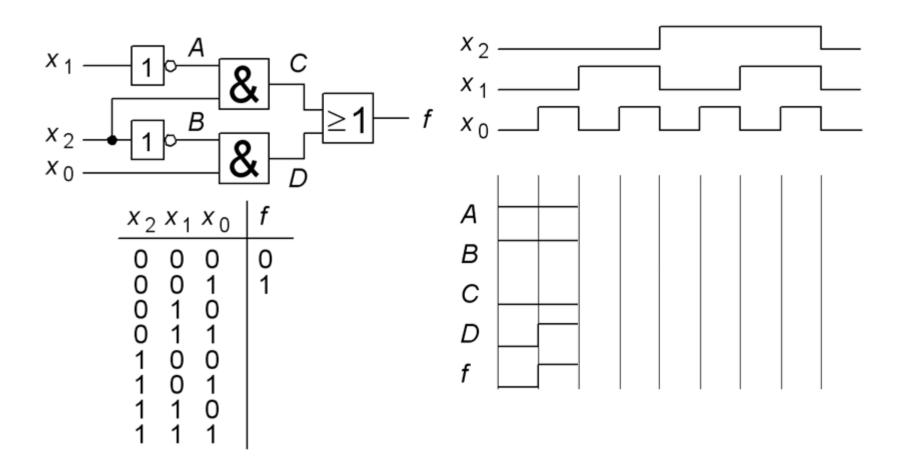
ÖH 4.7 Tidsdiagram och sanningstabell

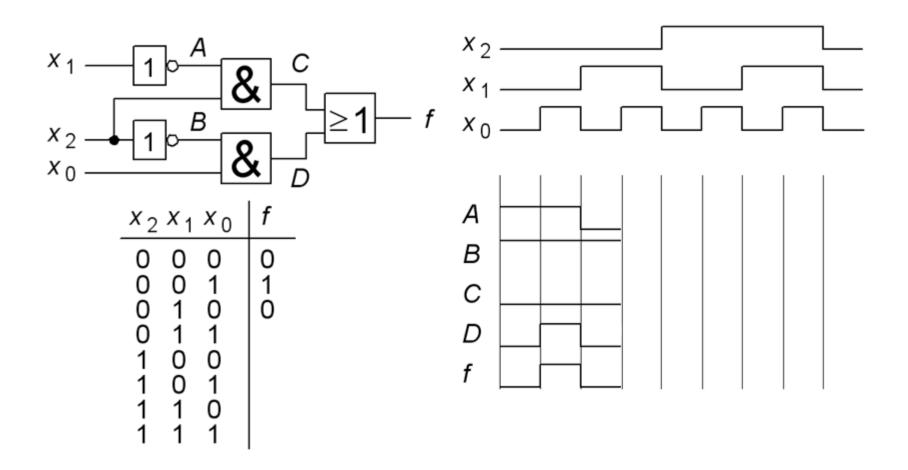
4.7

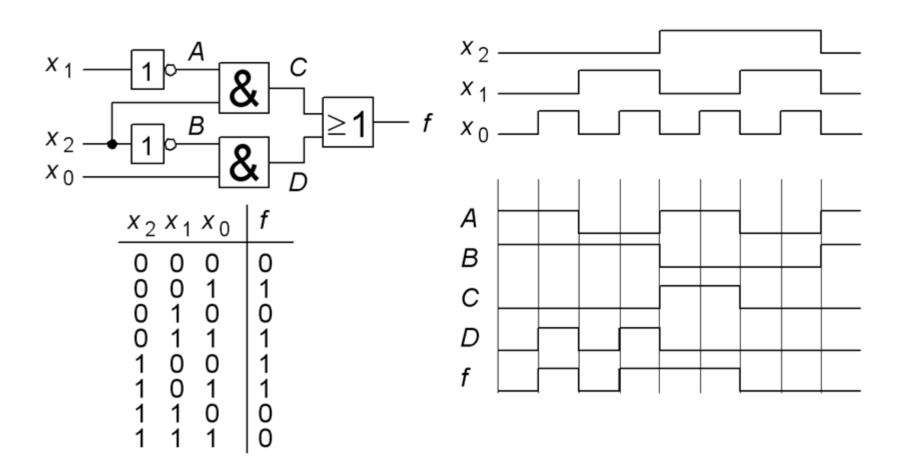
- a) Rita tidsdiagram över signalerna A, B, C, D, f. Insignalerna till x₀, x₁, och x₂ har frekvensförhållandet
 4: 2:1 för att "svepa" igenom sanningstabellens alla kombinationer i "rätt" ordning.
- b) Skriv upp sanningstabellen f\u00f6r funktionen f.

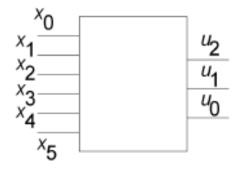

ÖH 4.12 Från text till Boolska ekvationer

4.12

Ett kombinatoriskt nät med sex insignaler x_5 , x_4 , x_3 , x_2 , x_1 , x_0 och tre utsignaler u_2 , u_1 , u_0 , beskrivs med text på följande sätt:

- u₀ = 1 om och endast om "antingen både x₀ och x₂ är 0 eller x₄ och x₅ är olika"
- u₁ = 1 om och endast om "x₀ och x₁ är lika och x₅ är inversen av x₂"
- u₂ = 0 om och endast om "x₀ är 1 och någon av x₁ ... x₅ är 0"

Beskriv nätet med Boolesk algebra och operationerna AND OR NOT XOR i stället.

$$u_0 = 1$$
 om och endast om "AND "antingen både x_0 och x_2 är 0 — NОТ хог eller x_4 och x_5 är olika" ____ хог

$$u_0 = \overline{x}_0 \cdot \overline{x}_2 \oplus (x_4 \oplus x_5)$$

$$u_1 = 1 \text{ om och endast om}$$

$$"x_0 \text{ och } x_1 \text{ är lika och} x_5 \text{ är inversen av } x_2"$$

$$x_0 \text{ and } x_5 \text{ ar inversen av } x_2"$$

$$u_1 = \overline{x_0 \oplus x_1} \cdot (x_5 \oplus x_2)$$

$$= (x_0 x_1 + \overline{x_0} \overline{x_1}) \cdot (x_5 \overline{x_2} + \overline{x_5} x_2)$$

NOT
$$u_2 = 0 \text{ om och endast om}$$

$$x_0 \text{ är } 1 \text{ och någon av } x_1 \dots x_5 \text{ är } 0$$
"
AND OR NOT

$$\overline{u}_{2} = x_{0} \cdot (\overline{x}_{1} + \overline{x}_{2} + \overline{x}_{3} + \overline{x}_{4} + \overline{x}_{5})$$

$$\Rightarrow u_{2} = \overline{x_{0}} \cdot (\overline{x}_{1} + \overline{x}_{2} + \overline{x}_{3} + \overline{x}_{4} + \overline{x}_{5}) =$$

$$= \overline{x_{0}} + (\overline{x}_{1} + \overline{x}_{2} + \overline{x}_{3} + \overline{x}_{4} + \overline{x}_{5}) =$$

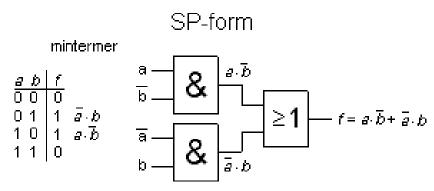
$$= \overline{x_{0}} + x_{1} \cdot x_{2} \cdot x_{3} \cdot x_{4} \cdot x_{5}$$

William Sandqvist william@kth.se

ÖH Logiknät SP-form

Alla logiska funktioner kan realiseras med hjälp av grindtyperna AND och OR kombinerade i *två* steg. Vi förutsätter här att ingångs-variablerna även finns i inverterad form, om inte så behöver man naturligtvis även inverterare NOT till detta.

AND-OR logik, SP-form

Man kan realisera grindnätet direkt ur sanningstabellen. Varje "1" i tabellen är en *minterm*.

Funktionen blir *summan* av dessa mintermer. Man säger att funktionen är uttryckt på **SP-form** (Summa av Produkter).

Men, det kan finnas mycket enklare grindnät med färre grindar som gör samma arbete.

ÖH 5.2 SP och PS normalform

5.2
En logisk funktion har följande sanningstabell:

f
1
0
0
0
1
1
0
1

Ange funktionen på SP-normalform (summa av produkttermer): f(a, b, c) =

Ange funktionen på PS-normalform (produkter av summatermer): f(a, b, c) =

abc	f
000	1
001	0
010	0
011	0
100	1
101	1
110	0
111	1

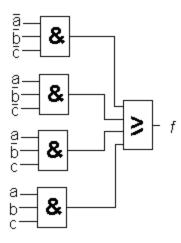
f	
1	abo
0	
0	
0	
1	abo
1	abo
0	
1	abo
	0 0 0 1 1

a b c	f	
000	1	ābc
001	0	
010	0	
011	0	
100	1	abc
101	1	аБс
110	0	
111	1	abc

$$f = \overline{a} \cdot \overline{b} \cdot \overline{c} + a \cdot \overline{b} \cdot \overline{c} + a \cdot \overline{b} \cdot c + a \cdot b \cdot c$$

abc	f	
000	1	ābc
001	0	
010	0	
011	0	
100	1	abc
101	1	аБс
110	0	
111	1	abc

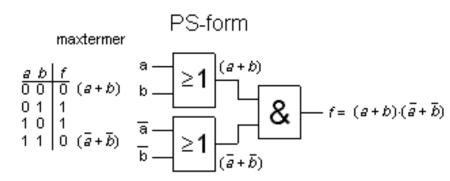
$$f = \overline{a} \cdot \overline{b} \cdot \overline{c} + a \cdot \overline{b} \cdot \overline{c} + a \cdot \overline{b} \cdot c + a \cdot b \cdot c$$

ÖH Logiknät PS-form

Alternativt kan man inrikta sig på sanningstabellens 0:or. Om ett grindnät återger funktionens 0:or korrekt så är ju även 1:orna rätt!

OR-AND logik, PS-form

Om således funktionen ska vara "0" för en viss variabelkombination (a,b) tex. (0,0) så bildar man summan (a + b). Den summan kan ju bara bli "0" för kombinationen (0,0).

En sådan summa kallas för en *maxterm*. Funktionen uttrycks som en produkt av alla sådana maxtermer. Varje maxterm bidrar med en 0:a från sanningstabellen. Funktionen sägs vara uttryckt på **PS-form** (Produkt av Summor).

abc	f
000	1
001	0
010	0
011	0
100	1
101	1
110	0
111	1

```
        a b c
        f

        0 0 0
        1

        0 0 1
        0
        (a+b+c̄)

        0 1 0
        0
        (a+b̄+c̄)

        0 1 1
        0
        (a+b̄+c̄)

        1 0 0
        1
        1

        1 1 0
        0
        (ā+b̄+c̄)

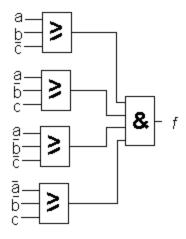
        1 1 1
        1
        1
```

$$\begin{array}{c|ccccc} a \, b \, c & f \\ \hline 0 \, 0 \, 0 & 1 \\ 0 \, 0 \, 1 & 0 & (a + b + \bar{c}) \\ 0 \, 1 \, 0 & 0 & (a + \bar{b} + c) \\ 0 \, 1 \, 1 & 0 & (a + \bar{b} + \bar{c}) \\ 1 \, 0 \, 0 & 1 \\ 1 \, 0 \, 1 & 1 \\ 1 \, 1 \, 0 & 0 & (\bar{a} + \bar{b} + c) \\ 1 \, 1 \, 1 & 1 & 1 \\ \end{array}$$

$$f = (a+b+\overline{c})\cdot(a+\overline{b}+c)\cdot(a+\overline{b}+\overline{c})\cdot(\overline{a}+\overline{b}+c)$$

a b c	f	
000	1	
001	0	(a+b+c̄)
010	0	(a+b+c)
011	0	(a+b+c)
100	1	
101	1	
110	0	(ā+b+c)
111	1	

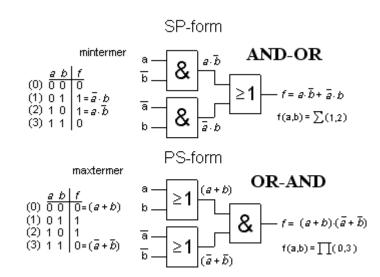
$$f = (a+b+\overline{c})\cdot(a+\overline{b}+c)\cdot(a+\overline{b}+\overline{c})\cdot(\overline{a}+\overline{b}+c)$$

\sum och Π

SP och PS-formerna brukar förenklat uttryckas genom en *uppräkning* av de ingående maxtermernas/mintermernas ordningsnummer:

$$f(a,b) = \sum m(1,2)$$
$$f(a,b) = \prod M(0,3)$$

ÖH 5.3 SP och PS -form

5.3

En minimerad funktion är angiven på SP form (Summa av Produkter). Ange samma funktion med mintermer som SP, respektive med maxtermer som PS (Produkt av Summor).

$$f(x, y, z) = x\overline{y} + y\overline{z} + \overline{x}z$$

ÖH 5.3

$$f(x, y, z) = x\overline{y} + y\overline{z} + x\overline{z} = x\overline{y}(z + \overline{z}) + (x + \overline{x})y\overline{z} + \overline{x}(y + \overline{y})z =$$

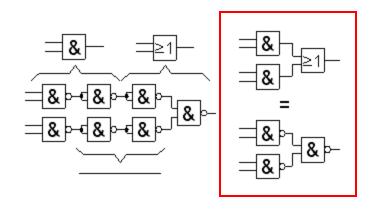
$$= x\overline{y}z + x\overline{y}z + xy\overline{z} + xy\overline{z} + xy\overline{z} + xy\overline{z} + xy\overline{z}$$

$$\Rightarrow f(x, y, z) = \sum m(001, 010, 011, 100, 101, 110) = \sum m(1, 2, 3, 4, 5, 6)$$

$$\Rightarrow f(x, y, z) = \prod M(0,7) = (x + y + z)(x + y + \overline{z})$$

Komplett logik NAND-NAND

OR AND och NOT går att framställa med NAND-grindar. För logik-funktioner på SP-form kan man byta AND-OR grindarna mot NAND-NAND "rakt av".

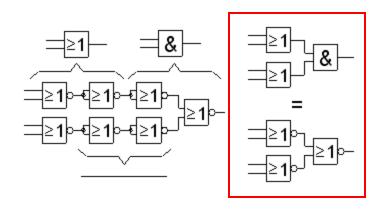

NAND-NAND

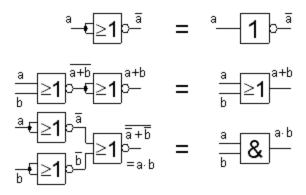
Kostnaden i antal grindar blir densamma!

Komplett logik NOR-NOR

OR AND och NOT går även att framställa med NOR-grindar. För logikfunktioner på PS-form kan man byta OR-AND grindarna mot NOR-NOR grindar "rakt av".

NOR-NOR

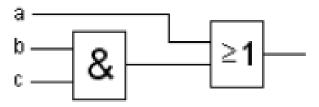

Kostnaden i antal gindar blir densamma!

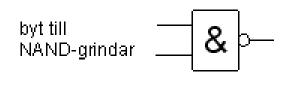
ÖH 5.5 NAND-grindar

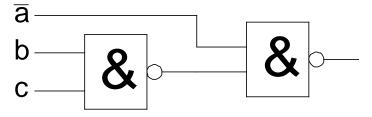
5.5 Rita vidstående AND/OR-nät som ett NAND/NAND-nät.

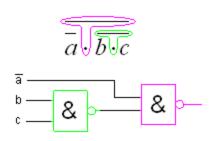
ÖH 5.5

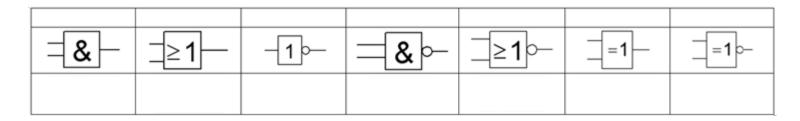
Algebraiskt:

$$a + b \cdot c = \overline{a + b \cdot c} = \overline{a \cdot \overline{b} \cdot c}$$

(ÖH 4.11) Europeiska och Amerikanska symboler

Testa dig själv ...

(ÖH 4.11) Europeiska och Amerikanska symboler

Testa dig själv ...

